

Undervisningsbeskrivelse

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Termin	Maj-juni 2026
Institution	Vardehandelsskole og Handelsgymnasium
Uddannelse	HHX
Fag og niveau	Psykologi B
Lærer(e)	Frederik Elmquist
Hold	Hhx3c23

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb i faget

Forløb 1	Intro, tema: Hvad er psykologi? 1. semester
Forløb 2	Personlighed og identitet, tema: Hvem er jeg? 1. og 2. semester
Forløb 3	Socialpsykologi, tema: Ondskab, 2. semester
Forløb 4	Arbejdspsykologi, tema: Mellem ledelse, grupper og stress, 3. semester
Forløb 5	Udviklingspsykologi, tema: Livslang udvikling, 4. og 5. semester
Forløb 6	Reklamepsykologi, 5. semester
Forløb 7	Læring, 6. semester (kort forløb)
Forløb 8	Metode og videnskabsteori 6. semester (SOP)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Forløb 1	Intro, tema: Hvad er psykologi? 1. semester
Forløbets indhold og fokus	Gennem forløbet har fokus været på at eleverne kan skelne mellem common sense og den videnskabelige tilgang til psykologien. Hvor eleverne gennem historisk psykologi skal se forskelle mellem og se inspirationen til forskellige psykologiske retninger. De har arbejdet med Habermas inddeling af psykologien i human-, samfunds-, og naturvidenskab og formidling af psykologisk viden med faglige begreber og metoder, som kvalitative og kvantitative psykologiske undersøgelser. Desuden har de arbejdet med Gadammers hermeneutik gennem forforståelse, fortolkning og analyse. Samt opnået kendskab til, hvad poststrukturalisme og socialkonstruktivisme kan gøre ved vores forståelse af sundhed.
Faglige mål	Eleverne skal kunne: - Redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kontekst. - Inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger. - Redegøre for og kritisk forholde sig til fagets forskningsmetoder, herunder kunne diskutere etiske problemstillinger i psykologisk forskning, samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden.
Kernestof	Kernestof: Schultz Larsen, O. (2009): Den mangfoldige psykologi, kap 1, i Psykologiens veje Psykoanalyse, Kap 4, i Psykologiens veje
Anvendt materiale.	Supplerende stof: Casen "Hvorfor ryger Nille?" http://www.liv.dk/index.asp?tID=53 Artiklen "Videnskabsteori" http://www.at.systeme.dk/index.php?id=532 Udforsksindet.dk (2021) PERMA modellen, en videnskabelig teori om lykke. 31. marts, 2021. PERMA modellen, en videnskabelig teori om lykke - Udforsk Sindet
Arbejdsformer	Klasseundervisning, pararbejde, gruppearbejde, psykologisk fortolkningsteknik, projektarbejde.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Forløb 2	Personlighed og identitet, tema: Hvem er jeg? 1. og 2. semester
Forløbets indhold og fokus	Gennem forløbet har vi arbejdet med: hvem er jeg? Vi har arbejdet med forståelsen af mennesket og med teorier, der har betydning for, hvordan vi bliver til, ved at se på biologi eller sociale konstruktioner, som spiller en rolle i vores tilblivelse. Med Fokus på hvad et almindeligt menneske bliver skabt af. Teoretikerne W. Bion, Giddens og Goffman er der arbejdet med, samt en historisk forståelse af personlighed, via Freud. De har haft et længere forløb om identitetsdannelse i et moderne og et postmoderne samfund, så de kender forskellige opfattelser af identitet, essens kontra social konstruktion.

	Desuden har de arbejdet med kritisk stillingtagen til psykologiske undersøgelser.
Faglige mål	<p>Eleverne skal kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Argumentere fagligt og formidle psykologisk viden skriftligt og mundtligt med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde. – Demonstrere indgående kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske. – Redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kontekst. – Vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger.
Kernestof	<p>Psykoanalyse, kap. 4, i Psykologiens veje Personlighedspsykologi, kap. 3, i Psykologiens veje Nielsen, Peder (2013): Postmoderne psykologi og socialpsykologi i Grundlæggende Psykologi, side 127-140 Hvordan er din personlighed? Kap. 5.1, i Undersøgelser i psykologi, Systime. Hvilke værdier er vigtige for dig? Kap. 5.2, i Undersøgelser i psykologi, Systime Kragh Müller, G. (2007) Relationer, anerkendelse og underkendelse. I Relationer i psykologien, Billesø & Baltzer.</p>
Anvendt materiale.	<p>Supplerende stof:</p> <p>Funch, S. M. (2010) Jeg reducerer kompleksiteten. Det skal være sort og dyrt. 9. april, Information.</p> <p>Kjer, L. (25.6.2014): Har du flashet dine børns karakterer på Facebook? Q.dk</p> <p>Vibsig Berding, J. (20.4.2013): Unges liv er styret af Facebook. Politikken.</p> <p>Josiasen, M. (26.8.2015): 17-årig: Vi unge jager hele tiden noget bedre. Kristelig Dagblad.</p> <p>Østerbø, S.U. (2019) Instagram fjerner likes i forsøg. TV2, 4. maj 2019</p>
Arbejdsformer	Klasseundervisning, pararbejde, gruppearbejde, psykologisk fortolkningsteknik, projektarbejde.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Forløb 3	Socialpsykologi, tema: Ondskab, 2. semester
Forløbets indhold og fokus	<p>De har arbejdet med socialpsykologiens fokus som psykologisk retning, så de kan redegøre for begrebet ondskab, som gruppefænomen og individuel faktor, samt have en kritisk stillingtagen til videnskabelige tilgange til ondskab. Desuden fået kendskab til socialpsykologien i forhold til normalt fungerende mennesker.</p> <p>De har arbejdet med Ash's konformitetsforsøg, Milgrams lydighedsforsøg og Stanford Prison eksperimentet. Herunder etisk stillingtagen til eksperimenter.</p> <p>Fokus har været på betydningen af gruppers indflydelse på individet; analysere ud fra relevant socialpsykologisk teori; stereotyper, fordomme og diskriminering og deres betydning for ondskab. Desuden har eleverne lavet en lille undersøgelse.</p>
Faglige mål	Eleverne skal kunne:

	<ul style="list-style-type: none"> – Demonstrere indgående kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske. – Redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kontekst. – Formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag. – Inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger. – Redegøre for og kritisk forholde sig til fagets forskningsmetoder, herunder kunne diskutere etiske problemstillinger i psykologisk forskning, samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden.
Kerne-stof	<p>Kernestof:</p> <p>Socialpsykologi, kap 21, i Psykologiens veje</p> <p>Ondskab, kap 24, i Psykologiens veje</p> <p>Vil du give stød til en fremmed? Kap. 2.7, i Undersøgelser i psykologi, Systime.</p> <p>Vil du misbruge din magt? Kap. 2.9, i Undersøgelser i psykologi, Systime.</p>
Anvendt materi-ale.	<p>Supplerende stof:</p> <p>Kuschel, R. & Faezeh, Z. (2005): Indledning. I Ondskabens psykologi side 15-35.</p> <p>Aarkrog Jepsen, A. (2007): Børn er de bedste dræbere, Jyllandsposten.</p> <p>Davidson-Nielsen, H. (2000): American Psycho. Jyllands-Posten. http://infome-dia.skoda.emu.dk/ms/Print.aspx?Duid=Z7688424&listformat='full&pri...</p> <p>Hannibal, J. (2009) Stereotyper, fordomme og diskriminering. Side 1-9.</p> <p>Karkov, R. (2010) Gruppen er klogere end individet. Videnskab.dk 28.08.10</p> <p>Goldberg</p> <p>Belbin test</p> <p>Wilford Bion</p> <p>Film: Ondskab (2003) instrueret af Mikael Håfström.</p> <p>Nielsen, J. S. (2015) Tortur: ”Jeg vil gerne sige undskyld...” Information, 19.11.15</p> <p>Pagh, L. (2012) Otte år efter fangemishandling: Abu Chraib-soldat fortryder intet. www.politikken.dk 23.03.12</p> <p>Sølund Hansen, J. (2004) Debat: Forrælsen ramte også mig. Politikken, 15.04.04</p> <p>Michelsen, J. (2004) Kan danske soldater udøve tortur? Information, 12.08.04</p> <p>Holt Nielsen, K. (2018) Hvad ved vi om bander? DPU, edu.au.dk, 14.11.2018</p> <p>Lille undersøgelse i brugen af konformitet.</p>
Arbejds-former	Klasseundervisning, pararbejde, gruppearbejde, psykologisk fortolkningsteknik, projektarbejde.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Forløb 4	Arbejdspsykologi, tema: Mellem ledelse, grupper og stress, 3. semester
-----------------	--

Forløbets indhold og fokus	<p>Eleverne har fået kendskab til kommunikationens forskellige udtryksformer og deres betydning for afsender og modtager.</p> <p>De har fået kendskab til former for stress, Krav-kontrol modellen, stress-modellen, samt hvilken betydningen det moderne arbejdsliv kan have for det enkelte menneske. De har anvendt teorier om arbejds- og ledelsespsykologi, herunder Holmes et al og PERMA, samt motivationsteori og de har forholdt sig kritisk til konkrete problemstillinger og aktuelt stof. Desuden inddraget forskellige perspektiver til forklaring af psykologiske problemstillinger, herunder kunne placere psykologisk teori i en videnskabs-teoretisk ramme.</p>
Faglige mål	<p>Eleverne skal kunne</p> <ul style="list-style-type: none"> – Demonstrere indgående kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske. – Redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kontekst. – Formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag. – Argumentere fagligt og formidle psykologisk viden skriftligt og mundtligt med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde. – Demonstrere viden om psykologiens identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag.
Kernestof	<p>Kernestof:</p> <p>Schultz Larsen, O. (2010) Psykologiens veje. Systime, kap 23</p> <p>Schultz Larsen, O. (2010) Psykologiens veje. Systime, kap 31, afsnit om Motivation</p> <p>Fjordbak, J. og Toftelund Hansen, M. (2014) Psykologi og kommunikation. COK Center for Offentlig Kompetenceudvikling, side 183-209.</p> <p>Jensen L. (2012) Den nye videnskabelige opskrift på lykken. i IFORM 6 2012</p> <p>Torreck P. (2014) Indre og ydre motivation. Uption.dk maj 2014.</p> <p>Holmes, T. et al. (2011) The Common Cause Handbook. Public Interest Research Centre, Wales.</p>
Anvendt materiale.	<p>Supplerende stof:</p> <p>Gennemgåede teoretiske perspektiver - Johari-vinduet, Belbin testen, Grethe Kragh Müllers relationsteori og Wilford Bions gruppens psykologi.</p> <p>Barse, M. (2015) Kan vi nøjes med at arbejde 21 timer om ugen? Videnskab.dk, 25. marts 2015 kl. 15:18.</p> <p>Eilsø, C. (2007) Den stærke kvinde knækkede til sidst. Jydske Vestkysten, 27. maj, side 7-9.</p> <p>Nygaard, E. M. (2007): JEG troede jeg var lavet af jern. Kristeligt Dagblad, 2. november 2007.</p> <p>Kvinder er stressede - mænd er ensomme. Fitness-Guide.dk, 15. januar 2012</p>
Arbejdsformer	<p>Klasseundervisning, pararbejde, gruppearbejde, psykologisk fortolkningsteknik, projektarbejde.</p>

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Forløb 5	Udviklingspsykologi, tema: Livslang udvikling, 4. og 5.semester
Forløbets indhold og fokus	Eleverne har haft fokus på arv og miljø – Mønsterbrydere, resiliens, udviklingspsykologien og normalitetsbegrebet, diagnoser og kategorisering. De har arbejdet med Eriksens 8 faser og Sterns teori om selvets udvikling, via barnets udvikling som lagdelt model. Her har de set på udviklingspsykologiens paradigmeskift fra stadietænkning til lagdelt model og hvad det medfører. Desuden tilknytningens betydning, for det lille barn via Bowlby, herunder tilknytningsforstyrrelser og omsorgssvigt.
Faglige mål	Eleverne skal kunne <ul style="list-style-type: none"> – Demonstrere indgående kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske. – Redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kontekst. – Formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag. – Inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger.
Kernestof	Kernestof: E. Eriksens (2013) En beskrivelse af hele livet. I Grundlæggende Psykologi og socialpsykologi, side 238-243. Udviklingspsykologi, kap. 6, i Psykologiens veje. Tilknytningsforstyrrelser og omsorgssvigt, kap. 8, i Psykologiens veje Er tidlige adskillelser godt eller skidt? Kap. 4.1, i Undersøgelser i psykologi, Systeme. Hvad er vigtigst for spædbørns udvikling? Kap. 4.3, i Undersøgelser i psykologi, Systeme. Hvordan gik det de rumænske børnehjemsbørn? Kap. 4.4, i Undersøgelser i psykologi, Systeme.
Anvendt materiale.	Supplerende stof: Rygård, N., P. (2004) Introduktion, Hvad er ”tilknytningsforstyrrelser hos børn og unge?” I Tilknytningsforstyrrelse – håndbog i arbejdet med børn og unge. www.forfatterforlaget.dk. Møhl, B. (2017) Den vigtige tilknytning mellem barn og forældre. Psykiatrifonden. 05.06.2017 Søgaard, U. (2002) Kap 3: Forskning om Mønsterbrud. I Mønsterbrud. Teorier, forskning og eksempler. Billesø & Baltzer Dokumentarerne: ”Mors lille dreng 10 år efter” ”Min barndom i helvede” Uddrag af ”Bulgarias Abandoned Children”

Arbejdsformer	Klasseundervisning, pararbejde, gruppearbejde, psykologisk fortolkningsteknik, projektarbejde.
----------------------	--

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Forløb 6	Reklamepsykologi, 5. semester
Forløbets indhold og fokus	<p>Eleverne har opnået kendskab til reklamernes forskellige udtryksformer og deres betydning for afsender og modtager og fået indgående kendskab til fagets stofområder, og hvordan neuromarketing spiller en væsentlig rolle, i forståelsen af reklamernes indvirkning på mennesket. Herunder etiske aspekter.</p> <p>Eleverne har anvendt relevant psykologisk viden om hjernen, hukommelse og perception, herunder evolutionspsykologien og Macleans treinddeling af hjernen.</p> <p>De har forholdt sig kritisk til konkrete problemstillinger og aktuelt stof via et fagligt grundlag og inddraget forskellige perspektiver til forklaring af psykologiske problemstillinger, herunder kunne placere psykologisk teori i en videnskabsteoretisk ramme.</p>
Faglige mål	<p>Eleverne skal kunne</p> <ul style="list-style-type: none"> – Inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger. – Redegøre for og kritisk forholde sig til fagets forskningsmetoder, herunder kunne diskutere etiske problemstillinger i psykologisk forskning, samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden. – Demonstrere et grundigt kendskab til fagets metoder og på den baggrund selv være i stand til at designe og gennemføre mindre former for feltundersøgelser, herunder kunne præsentere og forholde sig til resultaterne med brug af et metodisk begrebsapparat. – Vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger. – Argumentere fagligt og formidle psykologisk viden skriftligt og mundtligt med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde. – Demonstrere viden om psykologiens identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag.
Kernestof	<p>Kernestof:</p> <p>Haase, M., Paldam, C & Schjødt (2011) Reklamepsykologi – mellem biologi og natur. Systime, kap. 3-4, side 25-92.</p> <p>Schultz Larsen, O. (2010) Psykologiens veje. Systime: Kap 14, Neuropsykologi.</p>
Anvendt materiale.	<p>Supplerende stof:</p> <p>Lenler, J. (2008) Marketing scanner din hjerne. Politiken.dk</p> <p>Nielsen, Peder (2016) Psykologi og reklame - Psykologiske perspektiver på reklame og forbrugersamfund. Øknom, side 123-124</p> <p>Hecklen, A. (2018) Professor om firmaers brug af unge stjerner: Pas på med at luske reklamer ind. dr.dk 07.05.2018</p>
Arbejdsformer	Klasseundervisning, pararbejde, gruppearbejde, psykologisk fortolkningsteknik, projektarbejde, lavet lille projekt om skolens markedsføring.

--	--

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Titel 7	Læring og kognition – dikotomien mellem teori og praksis, 6. semester
Forløbets indhold og fokus	Eleverne har opnået kendskab til kognitiv udvikling og forholdt sig kritisk og vurderende med hensyn til kulturens betydning for menneskets tanker. De kan redegøre for Gardners teori om de 7 intelligenser og for traditionelle intelligensopfattelser. De har opnået kendskab til læringsstrategier der bygger på Gardners teori samt kendskab til Vigotsky "zone for nærmeste udvikling" og mesterlæring. De har arbejdet med erkendelsens betydning for, hvordan det enkelte individ lærer (visuelt, taktilt og auditivt). Samt livslang læring kontra intenderet læring. Besøge folkeskole for praktisk brug af teori (desværre aflyst).
Faglige mål	Eleverne skal kunne: – Inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger. – Redegøre for og kritisk forholde sig til fagets forskningsmetoder, herunder kunne diskutere etiske problemstillinger i psykologisk forskning, samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden. – Demonstrere et grundigt kendskab til fagets metoder og på den baggrund selv være i stand til at designe og gennemføre mindre former for feltundersøgelser, herunder kunne præsentere og forholde sig til resultaterne med brug af et metodisk begrebsapparat.
Kernestof	Kernestof: Viden, læring og undervisning, kap 13 i Psykologiens veje side 199-216 Det kognitive perspektiv, kap 5 i Anvendt psykologi side 59-71 Neuropsykologi, kap 14 i Psykologiens veje side 226-230.
Anvendt materiale	Supplerende stof: Rosenlund, A. (2008) Prinsessedyrkelse er dårlig opdragelse. Asterix, nr 37, side 22-25. Tema om Hukommelse og hjernen ud fra Macleans opdeling af hjernen. Eksperiment med læring: Alfabetet baglæns
Arbejdsformer	Klasseundervisning, aflevering, caseanalyse, debat

Forløb 8	Metode og videnskabsteori 6. semester (SOP)
Forløbets indhold og fokus	Eleverne har opnået kendskab til kvalitative og kvantitative psykologiske metoder, og deres erkendelsesinteresser. De kan skelne mellem "common sense" psykologi og videnskabelig psykologi, samt give kildekritik. De har arbejde med Gadammers hermeneutik gennem forforståelse, fortolkning og analyse og Ken Wilberts Kvadrantmodel. De har arbejdet med metodebegreber som tværnsnit, prospektiv og retrospektiv mv.

Faglige mål	<p>Eleverne skal kunne</p> <ul style="list-style-type: none"> – Demonstrere viden om psykologis identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag. – Redegøre for og kritisk forholde sig til fagets forskningsmetoder, herunder kunne diskutere etiske problemstillinger i psykologisk forskning, samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden. – Demonstrere et grundigt kendskab til fagets metoder og på den baggrund selv være i stand til at designe og gennemføre mindre former for feltundersøgelser, herunder kunne præsentere og forholde sig til resultaterne med brug af et metodisk begrebsapparat. – Redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kontekst.
Kernestof	<p>Kernestof:</p> <p>Schultz Larsen, O. (2009): Den mangfoldige psykologi, kap 1, i Psykologiens veje Kap. 1: Undersøgelser, metode og kritisk overvejelse. I Undersøgelser i psykologien. Kulturmøder og kulturforskelle, kap 21, i Psykologiens veje</p>
Anvendt materiale.	<p>Supplerende stof:</p> <p>Tønnesvang, J. Hedegaard N. B. & Nygaard, S. E. (2015) Kvadrantmodellen – en introduktion, Klim</p>
Arbejdsformer	<p>Klasseundervisning, pararbejde, gruppearbejde, psykologisk fortolkningsteknik, projektarbejde, Projekt om mental sundhed, afprøvning af hvad der virker.</p>